

Nr 143.

Av herr **Sten**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av §§ 5, 6, 25 och 43 regeringsformen samt § 38 riksdagsordningen.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 33 föreslås vissa grundlagsändringar angående statsrådets sammansättning m. m. Mot det principiella innehållet i förslaget torde icke vara någonting att erinra. Däremot kan det i vissa avseenden vara svårt att avgöra huru grundlagsstadgandena på området böra utformas, innan man vet vad som kommer att beslutas i fråga om departementalreformen.

Vad undertecknad närmast tänker på är möjliggörandet av en anordning efter finskt mönster med biträdande departementschefer i arbetstyngda departement. Såväl utredningsmannen som departementschefen ha endast snuddat vid den saken. De synas närmast ha velat formellt möjliggöra att ett konsultativt statsråd tillfälligtvis anförtros vissa ärenden i departementschefs ställe. Men ehuru det finska systemet icke synes ha kommit till sin rätt i utredningen, kan det ju tänkas att riksdagen i sinom tid anser, att detta vore värt en verklig omprövning, med utgångspunkt från svenska förhållanden. Utan att i detta sammanhang närmare ingå på saken förefaller det som en sådan anordning — alltså ständiga biträdande departementschefer i vissa departement — skulle vara en god lösning av de problem, som hos oss föreligga på departementalorganisationens område. Saken bör alltså allvarligt beaktas vid behandlingen av föreliggande förslag till grundlagsstadganden.

När man nu nödgas behandla frågan utan att förslag till departementalorganisation samtidigt föreligger, annat än i form av utredning, är det måhända icke klokt att ställa förslag, som skulle innebära en formlig sanktion av systemet med biträdande departementschefer. Då sakfrågan icke föreligger, skulle riksdagen sannolikt avböja att binda sig. Men däremot böra grundlagsformuleringarna tilltagas så vida, att de inrymma även ett sådant system. Om man alltså icke vill uttryckligen nämna begreppet biträdande departementschefer, förefaller utredningsmannens förslag bättre än propositionens. Förutsatt att man får tolka det förstnämnda så att Konungen enligt detsamma kan utse två chefer och föredragande i ett och samma departement. Man synes ha rätt till en sådan tolkning, då utredningsmannen anser att redan nu en anordning av rent tillfällig karaktär är grundlagsenlig. Propositionens förslag synes däremot giva anordningen en tillfällig eller ytterst begränsad karaktär.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att utskottet tager under övervägande huruvida icke utredningsmannens förslag till lydelse av regeringsformens paragraf 5 är att föredraga framför propositionens förslag.

Stockholm den 13 februari 1940.

H. Sten.
